

RUNĀ, SKANDĒ, MINI UN ZINI...

Integrācijas centrs „Pietura bērniem”, www.aapieci.lv

Kultūras ministrija

*Solidarity
and management
of migration flows*

*European Fund
for the Integration of Third-country
nationals*

Ko darīsim?

Skaitāmpantiņi, latviešu tautasdziesmas, anekdotes un mīklas, kā arī interaktīvi uzdevumi un jautājumi izkārtoti 7 nodaļās:

- 1. Sasveicināmies un mācāmies diennakts ritmu;**
- 2. Palīdzam gatavot gardumus;**
- 3. Skaitlojam;**
- 4. Trenējam valodu;**
- 5. Zīmējam;**
- 6. Tēlojam kopā;**
- 7. Es un Tu**

Nodaļās tematiski apkopoti teksti, starp kuriem dots laiks arī atkārtošanai (skaitāmpanti un tautasdziesmas), mīklas atminēšanai vai interaktīvā uzdevuma veikšanai. Pēc mīklu vai jautājumu nolasīšanas atstāta pauze, kurā laiks teikt atminējumus, pēc pauzes tiek nolasīts mūsu piedāvātais atminējums vai atbilde uz jautājumu.

Vienlaicīgi kā palīgmateriāls izmantojama šī grāmatīņa, kurā atrodami skaitāmpantu, mīklu un tautasdziesmu teksti, mīklu atminējumi, paskaidrotas darbības, kādas ieteicamas, skandējot skaitāmpantus. Grāmatīņā un audiomateriālā iekļauto uzdevumus vecāki, audzinātāji vai aukles var lasīt kopā ar bērnu, attīstot viņu radošumu un latviešu valodas un sadzīves prasmes.

1. Sasveicināmies un mācāmies diennakts rītmu!

Šajā nodaļā ietvertas tautasdziesmas, mīklas , skaitāmpanti, kuros apgūstam sasveicināšanās frāzes, nedēļas dienu nosaukumus, mācāmies iepazīt pulksteni, iemācīties diennakts ritējumu. Klausāmies un atkārtojam visi kopā! Kā arī minam mīklas un uzzinām pareizos atminējumus.

Labrītiņ! – rītā devu,
Labvakar! – vakarā,
Labrītiņu – saulītei,
Labvakaru – mēnesim.

ATKĀRTOJAM KOPĀ!

Labrītiņ! – rītiņā,
Labdieniņ! – dieniņā,
Labvakar! – vakarā,
Labnaksniņ! – naksniņā.

ATKĀRTOJAM KOPĀ!

Labrītiņ! – rītā devu,
Labvakar! – vakarā,
Labrītiņu – saulītei,
Labvakaru – mēnesim.

Labrītiņ! – rītiņā,
Labdieniņ! – dieniņā,
Labvakar! – vakarā,
Labnaksniņ! – naksniņā.

Kā sakām no rīta? Labrīt!
Kā sveicināmies dienā?..... Labdien!
Kā sveicināmies vakarā?..... Labvakar!
Ko vēlam, aizejot gulēt?..... Ar labunakti!

1.1. Cik pulkstens?

Pulkstens viens - saldens piens;
Pulkstens divi – noķer zivi;
Pulkstens trīs – viens tāds īss;
Pulkstens četri – atskrien vepri;
Pulkstens pieci – sabrauc viesi;
Pulkstens seši – visi sveši;
Pulkstens septiņi – jautri un apaļi;
Pulkstens astoņi – sarkani kastroļi;
Pulkstens deviņi – draudzīgi zvēriņi;
Pulkstens desmit – uzcep desīņu;
Pulkstens vienpadsmīt – uz saullēktu rit;
Pulkstens divpadsmīt – gaismā mīt.

ATKĀRTOJAM KOPĀ!

1.2. Iepazīsti diennakts daļas!

Saulīte un mēnestiņš,
Jāj uz viena kumeliņa.
Jau saulīte nosegloja,
Mēnestiņš apsegloja.

ATKĀRTOJAM KOPĀ!

Saule rāja mēnestiņu,
Kam tas gaiši nespīdēja.
Mēnestiņš atbildēja:
Tev dieniņa, man naksniņa;
Tev dieniņa ar ļaudīm,
Man naksniņa ar zvaigznēm.

ATKĀRTOJAM KOPĀ!

No rītiņa rozes sēju,
Pusdienā magonītes.
Vēlajā vakarā –
Dzeltenās klinķerītes.

1.3 Iepazīsti nedēļas dienas!

Ja jūs mani maksāsiet,
Es nedēļu izdziedāšu,
Pirmā diena, otrā diena,
Trešā diena, ceturtdiena,
Te piektdiena, te sestdiena,
Te ir visa nedēļiņa.

ATKĀRTOJAM KOPĀ!

Kas kait sēnu māmiņai,
Tai meitiņas drīz uzauga:
Piektdien dzima, sestdien auga,
Svētdien jāja precinieki.

ATKĀRTOJAM KOPĀ!

Nosauciet nedēļas dienas!...

Pirmdiena,
otrdiena,
trešdiena,
ceturtdiena,
piektdiena,
sestdiena,
svētdiena.

1.4 Uzmini mīkliņu!

- Kas runā bez mēles?
- Iet bez kājām, sit bez rokām, rāda bez pirkstiem
- Sešas māsas sudrabotas, septītā – apzeltīta.

- pulkstenis
- pulkstenis
- nedēļa

2. Palīdzam galavot gardumus!

Šajā nodaļā ietvertas tautasdziesmas, mīklas , skaitāmpanti, ar kuru palīdzību bērni var iesaistīties ēdienu pagatavošanā , parādot darbības , kā sagatavot (cept, vārīt) un apēst gardumus. Klausāmies un atkārtojam visi kopā! Kā arī minam mīklas un uzzinām pareizos atminējumus. Pasmaidām par jokiem, kā gadījies citiem.

2.1. Cepsim kukulīti!

Cepu, cepu kukulīti (*plaukšķina*),
Citu lielu (*iepleš rokas*),
Citu mazu, (*sakrusto rokas pār krūtīm*);
Veļu, veļu apaļu (*veļ it kā bumbiņu rokās*),
Paukš- krāsnī iekšā (*pieliek rokas pie mutes*)
Šviuks - pa skursteni dūmi (*paceļ rokas virs galvas*);
Ņam, ņam, ņammm, cik garšīgs (*plaukšķina pa punci*)!

UN TAGAD ATKĀRTOJAM VĒLREIZ VISI KOPĀ

Cepu, cepu kukulīti,
Citu lielu ,
Citu mazu,
Veļu, veļu apaļu,
Paukš- krāsnī iekšā
Šviuks - pa skursteni dūmi;
Ņam, ņam, ņammm, cik garšīgs!

2.2. Vārīsim putriņu!

Vāru vāru putriņu (*maisa ar rādītājpirkstu plaukstā*),

Pieci milti katliņā (*pieskaras pie katra pirkstgala ar rādītāju*);

Šim dos, tam dos, šim dos, tam dos (*pēc kārtas pieliec katru pirkstiņu, sākot ar īkšķi*),

Tam nepietika (*pieliec mazo pirkstiņu, viegli saspiež visu plaukstu*);

Tas aizskrēja sūdzēties:

Memm, memm, man putas nedeva!!! (*ar roku pārskrien puncim un sūdzoties pakutina ausi vai padusi*).

UN TAGAD ATKĀRTOJAM VĒLREIZ VISI KOPĀ

Vāru vāru putriņu,

Pieci milti katliņā;

Šim dos, tam dos, šim dos, tam dos,

Tam nepietika;

Tas aizskrēja sūdzēties:

Memm, memm, man putas nedeva!!!

2.3. Uzminji mīkliņu!

- Ielāps uz ielāpa, adatas ne dūriena.
- Sieva stāv uz vienas kājas, simt lakatu galvā.
- Kurai galvai matu vietā lapas?
- Zaļš kā ozols, apaļš kā saulīte, astīte kā pelītei.
- Sarkans vīriņš, zaļa bārdiņa.
- Sarkans vērsis kūtī, zaļi ragi ārā.
- Zaļa mājiņa, pilna baltu kundziņu.
- Vasaru kažokā, ziemu kreklā.
- Mazs, mazs vīriņš, vienā kājā karājas.
- Maza, maza mājiņa,
Neviena lodziņa;
Pieci mazi kambarīši,
Katrā divi melni vīri.
- kāpostgalva
- kāpostgalva
- kāpostgalvai
 - rācenis
 - burkāns
 - burkāns
- zirņu pākstis
 - zirņi
- ābols ābelē
- ābols

2.4. Jokojam!

Mazajam Jānītim māte iedod ābolu un saka, lai viņš izdala to brālīgi ar māsu. Bet Jānītis nezina, ko tas nozīmē brālīgi. Viņš aiziet pie mātes un prasa, ko tas nozīmē. Māte atbild: „Nu redzi, tas ir tā, ka lielāko pusi dod māsai.” Jānītis drusku padomā un, pasniedzot māsai ābolu, saka: „še, Anna, sadali brālīgi.”

Mazais Jēcis kāpj pa kāpnēm lejup ar bļodu rokā.

“Pielūko, nenokrīti!”

“Nē, māmiņ, - es turos pie bļodas!”

2.5. Priecīgi strādājam!

Sūri, sūri, grūti, grūti,
Tupenīti tupināt;
Nava sūri, nava grūti,
Tupenīti lupināt.

Nākat, mani mīli bērni,
Man āboli kabatā!
Atnāk mani mīli bērni,
Man āboli izkrituši.

Palaid mani, māmuliņa,
Brūklenītes palasīt;
Lai es augu tik sarkana,
Kā sarkana brūklenīte.

ATKĀRTOJAM KOPĀ!

3. Skaitļojam!

Šajā nodaļā mācīsimies skaitīt līdz desmit, izmantojot skaitāmpantus ar atskāņām, lozēšanu, uzdevumus ar minēšanu. Mācāmies, atkārtojam un domājam, veicot piedāvātos uzdevumus!

3.1. Pamirkšķinām? Pamirkšķinām!

Viens, divi, trīs, četri, piec'
Acis ciet! (*bērns aizver acis, atkārtojot šos ciparus*)
Seši, septiņi, astoņi, deviņi, desmit,
Acis vaļā! (*acis atver*)

UN TAGAD ATKĀRTOJAM VISI KOPĀ!

Viens, divi, trīs, četri, piec'
Acis ciet!
Seši, septiņi, astoņi, deviņi, desmit,
Acis vaļā!

3.2. No 1 līdz 10...

1, 2, noķer zivi
3,4, atskrien vepri
5,6, nav vairs sveši
7,8, lieli, mazi kustoņi
9,10, asti gaisā pasit
Vienreiz plaukstas sasit! (*sasit kopā plaukstas*)

UN TAGAD ATKĀRTOJAM VISI KOPĀ!

3.3. Uzmini manu mīkliņu!

Kas ir viens?
 Kas ir divi? ?
 Kas ir trīs? ?
 Kas ir četri?
 Kas ir pieci ?
 Kas ir seši ?
 Kas ir septiņi ?
 Kas ir astoņi?
 Kas ir deviņi?
 Kas ir desmit?

- Viena ir saule debesīs.
- Divas acis pierē.
- Trīs sivēntiņi pasakā.
- Četri gadalaiki gadā.
- Pieci pirksti rokai.
- Sešas naglas pakavā.
- Septiņas zvaigznes sietiņā.
- Astoņi kustoni dzejolī.
- Deviņos vakara pasaciņas laiks.
- Desmit pirksti abām rokām.

3.4. Skaitām un lozējam!

Ediņ, medinj,
 Brauc pa ledinj;
 Saplīst podiņš;
 Izlīst medinjš;
 Viens, divi, trīs,
 Nu tu esi brīvs!

Viens, div', trīs,
 Viens tāds īss,
 Viens tāds pagarš,
 Tas nav vagars,
 Nāk ar koku,
 Dod pa roku, Blauks!

Viena maza turku pupa
 Ceļoja uz Angliju,
 Anglija bij aizslēgta,
 Atslēga bij nolauzta;
 Viens, divi, trīs,
 Nu tu esi brīvs!

Oliņ, bolinj. Džimpinj, rimpinj,
 Kājinj, vējinj – bums!
 Āža rags, tabakmaks,
 Nolauž ragu, paliek traks.
 Viens, divi, trīs,
 Nu tu esi brīvs.

Bingu, bangu, bungu,
 Kakis lec pār rungu.
 Olu grozs tam priekšā,
 Kakis olās iekšā.
 Viens, divi, trīs,
 Un tu esi brīvs
 Kā balts papīrs!

Maza, maza meitiņa,
 Īsa, īsa kleitiņa.
 Viens, divi, trīs,
 Tu esi brīvs.
 Un no visiem grēkiem tīrs
 Kā mušpapīrs!

Pieci vilki vilku vilka
 Pa slidenu ezeriņu;
 Otri pieci brīnījās,
 Kā tie pieci stīvējās.

4. Trenējam valodu!

Šajā nodaļā klausāmies skaitāmpantus, iegaumējam un atkārtojam. Mācāmies tautasdziesmas un mēginām atminēt mīklas. Visi uzdevumi ir kā treniņš valodas attīstībai, idejas jauniem veidiem, kā bērni var izlozēt rotaļu uzsācējus vai savu kārtu kādā spēlē vai kopīgā uzdevumā.

4.1. Mēles mežgi

Anku, dranku, drilli, drū,
Četru pāru pieper dū,
Čips, čaps, viens nu būs,
Kas par ķeizaru mums klūs.

Ene, bene, res,
Kvinter, fintner, džes.
Ene, bene, rupucis,
Kvinter, fintner, pasprucis.

Enku drenku drilū drū,
Četri pāri piver pū.
Ej, skrej, ķer viņu!

Dop, dop Rīgā!
Pārdop mājā!
Siļķu muca mugurā,
Sāls pods padusē.

4.2. Burtojam un lozējam!

Ā, bē, cē, dē,
Kaķis lēca smēdē.
Suns skrēja pakaļ,
Iekoda astē.
Viens, divi, trīs –
Tu esi brīvs!

Ā, bē, cē, dē,
Kaķis lēca smēdē.
Vienna žurka pakaļ skrēja,
Ķer to kaķi ciet!

Ā, bē, cē, dē,
Kaķis lēca smēdē,
Baltmaize mutē;
Suns sita bungas,
Gailis stabulēja,
Bērni skrēja pakaļ,
Nevarēja noķert.

Ā, bē, cē,
Kaķis kala smēdē,
Ogles bira Daugavā ,
Es paklāju deķīti, man uzbira
sudrabiņš.

4.3. Mācāmies!

Mazi bērni gauži raud,
Grāmatā vērdamies;
Grāmatā sīki raksti,
Nevar drīzi izlasīt.

4.4. Uzmini mīklinu!

- Kas izteic visu bez mēles?
- Kas prot visas valodas?

- grāmata
- grāmata

5. Zīmējam!

Tagad, bērni, sameklējam zīmuli un lapu. Ja nav zīmuļa un lapas, tad zīmējam, iztēlojoties domās. Pieaugušie, lūdzu nāciet palīgā, parādot, ko katra zīmīte nozīmē.

**Punktiņš, punktiņš, komatiņš,
(uzzīmē 2 punktus un zem tiem ķeksīti);**

**Domu zīme, aplociņš,
(zem ķeksīša uzzīmē guļošu svītriņu un ap visām zīmītēm apli);**

**Pieci stabi, vēderiņš –
(zem aplīša viens īsāks stabīņš un 2 garāki sānos un 2 vēl garāki
apakšā, starp tiem visiem zīmējam vēderiņu – ovālu aplīti);**

**Iznāk maziņš cilvēciņš
(skat, uzzīmējām cilvēciņu!).**

UN TAGAD ATKĀRTOJAM UN ZĪMĒJAM VISI KOPĀ!

UN APPLAUDĒJAM PAŠI SEV!

6. Tēlojam kopā!

Šajā nodaļā bērns kopā ar pieaugušo mācās attēlot putnu vai dzīvnieku kustības.

Vingrināmies, vingrojam, kustamies, skandējam kopā!

6.1. Kopā ar Žubīti

*(Mazākos bērnus var paņemt klēpī, paši maziņākie, kuri vēl nesēž, var rotaļu veikt, guļot uz muguras, lielākie bērni var telot, kājās stāvot.)
Zīlīte, žubīte, (vicina rokas kā spārnus)*

Daudz tavy bērniņu (*pagrozās viduklī uz abām pusēm*)

- Divi guļ (*plaukstas zem vaiga*), divi kuļ (*sit ar plaukstām pa ceļiem*),
Divi brauc mežā (*krata, kā jājot kunga zirgus, vai, ja bērns guļ – rociņas kustina kā grožus turrot*),

Divi velk (*atgāž bērnu guļus uz muguras*), divi stumj (*saliec bērnu uz priekšu, vai, ja bērns guļ – ar rociņām šūpo uz vienu un otru pusī*),
Divi tek pakaļ (*ar rokām un kājām attēlo skriešanu uz vietas*).

UN TAGAD ATKĀRTOJAM KOPĀ!

Zīlīte, žubīte,
Daudz tavy bērniņu
- Divi guļ, divi kuļ,
Divi brauc mežā ,
Divi velk, divi stumj,
Divi tek pakaļ.

BĒRNU PĀNEM KLĒPĪ

Zirdziņš soļo:

Soliem, soliem(sēžot cilā kājas soļos),
 rikšiem, rikšiem(sēžot cilā kājas lēnā riksītī),
 aulekšiem, aulekšiem(sēžot cilā kājas augstu, bērnu paceļot).

UN TAGAD ATKĀRTOJAM VĒLREIZ KOPĀ!

Zirdziņš soļo:

Soliem, soliem,
 rikšiem, rikšiem,
 aulekšiem, aulekšiem.

7. ES UN TU

Šajā nodaļā sakārtotas mīklas, tautasdziešesmas un joki par mums pašiem, apģērbu izvēli . Minam, atkārtojam un mācāmies , arī pasmaidām!

7.1. Uzmini mīkliņu!

- Citi lieli, citi mazi, visi pēdu gari. – apavi
- Kas uz galvas staigā? – cilvēks, kam zābakos naglas
- Vienā galā abi lien, katrs savā izlien. – bikses velk kājās
- Pa vienām durvīm ieiet, pa trim iziet, un tad tik ir vēl iegājis. – kreku uzvelk
- Apaļš dīķītis, sudraba laipiņa. – sakta

7.2. Uzzini par sevi un citiem! Klausies un atkārto!

Šuj, māmiņa, man krekliņu,
Deviņām vīlītēm,
Devītā vīlītē
Liec man gudru padomiņu.

Es uzaugu pie māmiņas,
Kā puķīte uz lodziņa,
Kā puķīte uz lodziņa,
Kā rozīte dārziņā.

Tēte Rīgā,
Memme Bauskā,
Es pats mājā,
Bikses kājā.

Maza, maza meitenīte
Tek pa ceļu dziedādama.
Koši balta villainīte, Sarkans rožu
vainadziņš.

Es uzaugu pie māmiņas,
Kā sarkana magonīte,
Baltām diega zekītēm,
Sarkanām kurpītēm.

Zini, zini, māmuliņa,
Ko vajaga meitiņām?
Melnu kurpjū, baltu zeķu,
Spožu zīļu vainadziņu.

7.3. Jokojam!

Māte taisās vest bērnu ciemā un mazgā tam seju. Kad māte grib viņa rokas mazgāt, bērns teic:

„Mām, rokas nemazgā, es tās aizvien turēšu bikšu kabatās.”

Ieraksts veidots PROJEKTA "Atvērti integrācijai 2014/2015" (Nr. IF/2013/1.a./16) ietvaros.

Par saturu atbildīgi projekta realizētāji Attīstības aģentūra „Pieci”

Izmanotā literatūra un interneta resursi

“Latviešu bērnu folklorā”, Izdevniecība “Zinātne” 1973

<http://calis.delfi.lv/atputa/speles/berniem/skaitampanti/>

Projekts „Atvērti integrācijai 2014/2015” (Nr. IF/2013/1.a./16)

- latviešu valodas apmācības pieaugušajiem un bērniem,
- bērnu pieskatīšana apmācību laikā,
- latviešu sarunvalodas un interešu klubi,
- nodarbinābas pirmsskolas vecuma bērniem,
- pasākumi bērniem un ģimenēm.

Проект „Открыты для интеграции 2014/2015” (Nr. IF/2013/1.a./16)

- обучение латышскому языку для детей и взрослых,
- присмотр за деткам во время обучения,
- клуб разговорного латышского языка и клуб по интересам,
- занятия для детей дошкольного возраста и родителей.

Project „Open for Integration 2014/2015” (Nr. IF/2013/1.a./16)

- Latvian Language Course lessons for children and adults,
- Children Day care for the lesson participants,
- Latvian Conversation and Intercultural Clubs,
- Lessons for the Preschool children,
- Activities for children and families.

TREŠO VALSTU (ne ES VALSTU) VALSTSPIEDERĪGAIEM UN NEPILSONIEM PROJEKTA IETVAROS PAKALPOJUMI BEZMAKSAS.

В ходе реализации проекта занятия бесплатны для неграждан и граждан третьих стран (не государств EC)

All the Project activities are free of charge for the citizens of non EUcountries and the non -citizens of the Republic of Latvia

Finansējums: 75% Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda un 25% valsts budžeta

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ EIROPAS SAVIENĪBA